

NIET VOLDOENDE.

Het zou wat praematuur zijn nu reeds de groote rij van beschouwingen te openen, waartoe het belangrijke rapport der blijvende commissie voor het praktische en het aanvullende geneeskundig onderwijs zal aanleiding geven, maar wel vraag ik de vrijheid een zacht woord van protest te uiten tegen de wijze, waarop daarin de artsen-cursussen van Rotterdam werden besproken en waarin ik een, misschien verklaarbare, bescheidenheid van het Rotterdamsche lid dier commissie heb meenen te ontdekken. Outsiders zouden daaruit kunnen afleiden, dat deze van niet veel betekenis zijn geweest, terwijl ik die hen al de vijf jaren van hun bestaan heb gevolgd het recht meen te hebben te verklaren, dat zij niet *nut*, tout court, maar buitengewoon veel nut hebben gesticht. Niet slechts voor mij, die, al heb ik het onschatbare voorrecht gehad ROSENSTEIN in zijn beste jaren te Leiden te hooren, in den voor-antiseptischen tijd ben opgevoed, maar ook voor de vele jongeren, die met mij in steeds toenemend aantal aanwezig waren.

Wat natuurlijk niet wegneemt, dat met geld alles nog veel beter kan worden.

Oud-Beijerland, 8 Februari 1909.

J. F. PH. HERS.

GENEESKUNDIGE NOMENCLATUUR.

Naar aanleiding van het artikel *Bijdrage tot de kennis van morbus BAMBERGER (polyserositis)* door P. G. J. DUKER, voel ik mij gedrongen tot de volgende opmerking. Het komt mij voor, dat aan het geval, door collega DUKER beschreven onder den naam van morbus BAMBERGER of polyserositis, een naam gegeven is, die verwarring stichten moet en die niet meer van onzen tijd is. Een gewoon mensch zou in zoo'n geval met een positieve reactie volgens VON PIRQUET spreken van *chronische tuberculose der sereuse vliezen*.

Wanneer een patiënt lijdende is aan tuberculose van verschillende gewrichten, dan zal het niemand in de gedachte komen om te spreken van polyarthritis, doch zal hij spreken van tuberculose der gewrichten en deze laatste met name noemen.

Collega DUKER schrijft: „Wat de oorzaak der polyserositis betreft, blijkt er in zeer vele gevallen bij de lijkopeningen of tijdens het leven tuberculose te worden gevonden”.

Naar mijn ervaring te oordeelen zijn gevallen van polyserositis op tuberculeuzen bodem volstrekt niet zeldzaam.

De beschrijving van het geval levert alleen een bewijs te meer voor de grillige veranderingen, die de zeer chronische tuberculose in verschillende weefsels kan teweegbrengen. Het wordt tijd, dat er gebroken wordt met de gewoonte om aan elke grill der tuberculose den naam te binden van mijnheer X, Y of Z. Slechts daar, waar de aetiologie niet doorgrond kan worden, is een naam als polyserositis nog gerechtvaardigd. Voor de overige gevallen, welke zooals collega DUKER zelf zegt veelal door tuberculose veroorzaakt worden, dient men aan het aetiologisch moment de hoofdplaats in te ruimen in de nomenclatuur. Dat BAMBERGER in 1872 als peetvader aan dit symptomcomplex der tuberculose den naam van polyserositis gaf, is hem niet ten kwade te